

קונשיזות חדשות

הצעה לסדר



לשנה הבאה מה ישתנה?

מחגים כוס רביעית.

שאלים שאלה רביעית:

תחשבו על שנה מהיום: מהו החזון שלכם לעולם חופשי יותר? איך אתם מתחייבים לסייע להפחתת העבדות בעולם או בחלקה הצנועה שלכם, בשנה הקרובה?

אוכלים: קינוח

שותים ומברכים: שתיית כוס רביעית עם ברכת משתתפי הסדר.

תוספת לבחירה:

פותחים את הדלת לאלהו הנביא, שיביא חזונות חדשים.

מעבירים שוב את כוס אליהו מיד ליד בזמן שהמסובים עונים על השאלה.

מוצאים את האפיקומן, אוכלים אותו, ומחליטים על ייעוד הפרס על מציאתו.



דיינו פשוט די!

מחגים כוס שלישית.

שאלים שאלה שלישית:

בשאלה השניה עלו גורמים שמייצרים עבדות בחיינו. מה יכול לסייע לצמצום העבדות - הציבורית או האישית, המונעת מאתנו חיי חירות ויציאה? מה אפשר לעשות כדי להילחם ב"פרעה הפנימי" המתנגד ליציאה מן המצרים בכל דור ודור?

שותים ומברכים: שתיית כוס שלישית עם ברכת צעירי הסדר והעורכ/ת.

אוכלים: זה הזמן להגיש את המנה העיקרית של ארוחת החג, בתיאבון.

תוספות לבחירה: שרים "דיינו", ו/או שירי חג נוספים.



עבדים היינו עבדים אנחנו!

מחגים כוס שנייה.

מזמינים את המסובים לספר יחדיו ובקצרה את תמצית סיפור יציאת מצרים. שאלים שאלה שנייה ומזמינים את המסובים לענות בסבב:

לעתים קרובות אנו קוראים את סיפור יציאת מצרים בהקשר היהודי הדתי, ההיסטורי והלאומי. עם זאת, אפשר גם לראות בו משל אישי, ציבורי ואוניברסלי לשתור מדיכוי, עבדות והגבלות, לקראת חיים עצמאיים של יותר חירות ובחירה.

למה אנו משועבדים היום? מה מונע מאתנו כפרטים או בקהילה מלחיות חיים חופשיים יותר, מאושרים יותר, יצירתיים יותר? איפה יש עבדות בחיינו כיום?

אוכלים: מצה, מרור וחרוסת. אפשר גם כר מרק.

שותים ומברכים: שתיית כוס שנייה עם ברכת נציגי הסדר והעורכ/ת.

תוספות לבחירה:

אחרי השאלה השנייה ולפני שהמסובים יענו עליה, מחלקים כרטיסים ריקים וכלי כתיבה. כל אחד מהמסובים כותב על צד אחד: העבדות שלי היא...

ובצד השני: החירות שלי מתבטאת ב...

ניתן לחלוק את התשובות בין המסובים להעמקת השיחה או להשאירם כתרגיל אישי ופרטי.



מה נשתנה? מה חדש?

מחגים כוס יין ראשונה.

שאלים שאלה ראשונה, שהיא גם סבב היכרות, הנענית בסבב:

איזה שינוי קרה בחיך מאז ליל הסדר בשנה שעברה?

כל אחד מהאורחים מזמן לענות בקצרה. אפשר גם לשאול:

איך ערדתם לשנות את העולם לטובה בשנה האחרונה?

אוכלים: כרפס, ואפשר לגוון על פי מסורות ישראל ולהגיש בשלב זה מתאבנים אביביים.

שותים ומברכים: שתיית כוס ראשונה עם ברכת זקני הסדר והעורכ/ת.

תוספות לבחירה:

כוס אליהו

אפשר למלא גביע מיוחד ביין ולייחדו ככוסו של אליהו הנביא. את הכוס מעבירים בין המסובים העונים על השאלה הראשונה, ובסיומה להציבה במרכז השולחן.

אפיקומן

אחרי השאלה הראשונה - הציגו בפני המסובים את צלחת הסדר ועליה שלוש מצות. עורך הסדר בוצע את המצה האמצעית. חציה נותר על הצלחת, חציה האחר נלקח הציצה ומוסתר כאפיקומן. הפכו את הדף להצעה חדישה המשרדת את מנהג האפיקומן לטובת צדק חברתי וצדקה מעשית.



מה היה קורה אילו ליל הסדר לא היה ההקדמה הארוכה והמייגעת ביותר לארוחת חג? מה יקרה אם נמציא אותו מחדש כטקס עכשווי שמעודד שיחה אמיתית על הדברים החשובים ביותר בעינינו, ועדיין נכלול בו פרקים נבחרים מההגדה המסורתית?

"קושיות חדשות - הצעה לסדר" היא גישה חדישה לטקס עתיק עם עריכה רעננה ומקוצרת של ההגדה המסורתית לטובת שיחה משמעותית על מהות הסדר - חירות ואחריות.

בהשראת ארבע הקושיות המוכרות, מועלות ארבע שאלות חדשות הקשורות למידת החופש שבחיי כל אחד ואחת מאתנו ומזמינה אותנו לגרסה עכשווית של סיפור יציאת מצרים, לארבעה סבבי שיחות ולחוויה אמיתית משותפת של ליל סדר מקוצר ומשופר. זו היא מסגרת פשוטה שיכולה להשתלב בליל סדר מסורתי או לשמש לו חלופה, בכל מקום, ובכל זמן.

איך זה עובד?

עורכ/ת הסדר מנחה את האורחים בארבעה סבבים של שאלות ותשובות.

בכל סבב מתמקדים בשאלה אחת, מרימים כוס יין, ומעמיקים בשיחה.

מאכלי החג מוגשים בין הסבבים, אורחים ומארחים מוזמנים לשלב קטעים מסורתיים מההגדה, שירים וסיפורים אישיים.

ניתן לביצוע בחוג המשפחה או כאירוע ציבורי, ומומלץ למבוגרים ולילדים מגיל 6 ומעלה.

קראו פחות, דברו יותר, שאלו שאלות חשובות כדי שהלילה הזה יהיה שונה באמת מכל הלילות.

החומרים הדרושים:

- אורחים ואורחות
- אוכל, יין, מטעמי חג הפסח על פי המנהג האישי
- עורכ/ת או קבוצה של עורכי סדר
- גרסה של ההגדה או חלקים נבחרים ממנה, על פי רצון המשתתפים
- דפים מודפסים של "מה נשתנה"
- כמה דפים ריקים וכלי כתיבה (אפשרות בלבד)
- מוזיקה חיה או מוזיקת רקע (אפשרות בלבד)



אפיקומן הצעה מחודשת לתפעול צדק חברתי

על פי המסורת, צורך האפיקומן לסדר כתכסיס מחוכם, שנועד להעסיק את הילדים לאורך הערב. מחצית מזה זו מוסתרת במהלך הערב, והילדים צריכים למצוא אותה, תמורת פרס שיינתן בסוף הסדר שלא ניתן לסיום ללא אכילת האפיקומן. ב"מה נשתנה", גרסה זו של "מחפשים את המטמון" היא הזדמנות לממש את תכני הסדר במעשים ולהשקיע משאבים בשינוי אמיתי וצדק חברתי.

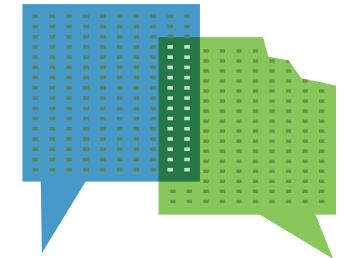
1 אחרי השאלה הראשונה, המסובים מתבקשים לחלוק רשימה של א/נשי ציבור, עמותות או ארגונים, התורמים את חלקם להגברת החירות בעולם.

2 את הרשימה - אם אפשר - רושמים על דף.

3 מעבירים כובע או קופסת מצות ריקה בין המסובים המתבקשים לתרום סכום כסף משמעותי בעיניהם לטובת פדיון אפיקומן. סכום הכסף יועבר לאחד הארגונים שהוזכרו, ע"פ החלטת מוצא/ת האפיקומן. ניתן גם לבקש מהמסובים להתחייב על סכום תרומה מבלי להשתמש במסומנים או המחאות במהלך החג.

4 עורכת/ת הסדר מחביאים היטב את האפיקומן, ומעודדים את המסובים לחפש אותה במהלך הסדר.

5 על פי המסורת, יש לאכול את האפיקומן לפני הקינוח וסיום הסדר. משנמצא האפיקומן, יש לתת תמורתו את הפדיון הכולל כפי שנותר או הוקדש עי המסובים, ולנהל שיחה על ההחלטה להעניק את הפרס לאותו ארגון מסוים שנבחר, ועל הסיבות שהובילו לכך. ההזדמנות הטובה ביותר לעשות זאת היא במהלך סבב השאלות הרביעי.



קניציזות חדשות

